

Rostre i cervell: dues cares d'una mateixa realitat

10/2010 - Psicologia.

#El treball desenvolupat en aquesta tesi conclou que la morfologia de la cara pot informar-nos sobre la psicologia de les persones. Al llarg del s.XIX es va estendre l'ús de la frenologia, que postulava una relació entre les característiques psicològiques i la forma del crani, però a poc a poc va caure en desús i va ser titllada de pseudociència. Aquesta investigació aborda les mateixes qüestions però amb una metodologia científica i moderna, aportant resultats que animen a seguir estudiant la relació entre psicologia, cervell i rostre.

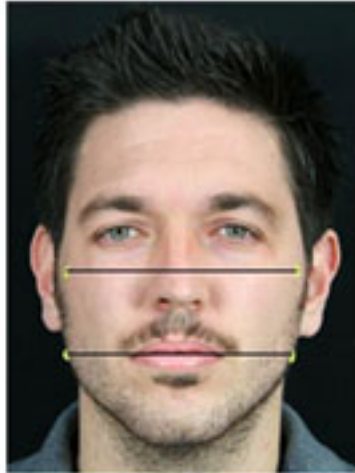

Fig. 1

Fig. 2

Els dos grups morfològics emprats en aquest estudi: cares sense retracció (fig.1) i cares amb retracció a la zona mitjana (fig.2).

A partir del fracàs de la frenologia, el món de la psicologia científica, ha considerat que el fet físic no ens pot informar del fet psíquic. Això va en contra del credo públic que ens diu que la cara és el reflex de la nostra ànima, entenent l'ànima com a sinònim del nostre psiquisme o si es prefereix de la nostra conducta. A la tesi s'analitza la relació entre rostre i psiquisme com aspectes indissociables d'una mateixa realitat. S'ha estudiat les connexions entre una determinada morfologia facial i les seves funcions psicològiques o característiques de conducta, entre dos grups morfològics: un amb la zona mitja de la cara en retracció (figura 2) i un altre sense retracció (figura 1), totalitzant la mostra en 91 subjectes.

Per aconseguir els objectius proposats en la tesi, s'ha procedit a una exhaustiva revisió teòrica d'estudis en percepció de la cara com una "Gestalt", en neurociència, en embriologia, en trastorns i síndromes, lateralitat cerebral, asimetria fluctuant i selecció sexual, estudis en bessons i escoles biotipològica.

Així mateix, per confirmar les hipòtesis s'ha procedit a mesuraments antropomètrics creats per Leslie G. Farkas, mesures fotomètriques mitjançant programari informàtic i mesures visuals basades en acord entre jutges. Aquestes mesures van ser correlacionades amb instruments científics d'avaluació psicològica, en concret el 16 PF (Factor Q2: Autosuficiència-Adhesió al grup), el AECS - Actituds i Estratègies Cognitives Socials (escala Apatia-Retraïment); l'Inventari de la personalitat de l'Institut Saint Georges (escala Misanthrop - Sociable); l'escala d'alexítimia de Toronto (TAS-20), el Qüestionari de alexítimia en línia (OAQ-G2) i l'Escala d'Expressivitat Emocional (EES).

Els resultats obtinguts indiquen que hi ha diferències respecte al grup morfològic, en totes les variables psicològiques o característiques de conducta estudiades: els subjectes amb una morfologia facial amb la zona mitjana en retracció, han mostrat una major independència respecte al grup, -especialment en el factor Q2 del 16 PF on s'han trobat les diferències més grans; - una major dificultat per a la descripció i expressió verbal de les emocions (alexítimia), i una menor expressivitat emocional mitjançant qualsevol canal comunicatiu. Els subjectes sense retracció en la zona mitja de la cara, han mostrat valors més alts d'adhesió al grup; absència d'alexítimia, i major expressivitat emocional.

Les troballes d'aquesta investigació posen una "primera pedra" en l'intent d'omplir el buit existent en els estudis psicològics. La vinculació entre cervell i fenòmens psicològics està molt estudiada i es dona per establerta. D'altra banda, s'estan començant a trobar evidències de la vinculació existent entre rostre i cervell, tant a nivell embriològic com a nivell estructural en el cervell desenvolupat. Així amb aquesta tesi es comprova, per primera vegada "pel que fa el que nosaltres sabem" la relació existent entre rostre i psique, comportant a confirmar la tríada interactiva entre cervell, psicologia i morfologia del rostre.

Les correlacions trobades entre les formes del rostre i les característiques psicològiques objecte d'aquest estudi, suggereixen una base genètica, biològica i/o fisiològica subjacent, que obre un nou camí que donarà un suport més concret a la pedagogia, la psiquiatria i la psicologia.

[Més informació](#)

Julián Gabarre

Departament de Psicologia Bàsica, Evolutiva i de l'Educació

"Rostro y cerebro: dos caras de una misma realidad". Tesi doctoral de Julián Gabarre Mir, defensada el 9 de juliol de 2010.